Контрольный экземпляр

КЕРДА ШУ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН, НОВКЪОСТИЙ!

Массе а, мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера деза • ЕРА, 1 январь, 1976 шу. • № 1 (5228). • Мах 2 коп

СОВЕТСКИ ХАЛКЪА КЕРДА ШУ ДАЬКЪАЛА ДУВЦАР

Деза новкъостий, доттагIий!

1975 шера тIехьхьара минуташ я хIанз. ДIадахь шу белгалдаьлнад коммунизм хьалъеча, машаран халкъий кхерамзленен тIехьа лоаттабева кховсаме советски мехко доккхий толамаш дахарца. Низаки творчески хьинарахи биза, дог дика хинна кердача, 1976 шера чу бовл вай сийлахь-йоккхача Даьхен гражданаш. Доакхаш долча хIара шеро кхы а чIоагIбу вай мехка низ, лаьттарча машара гIулакх, деррига советски халкъан хIара советски деза лаш толамаш керда дега тIозш яхь.

ХIанзара кердача шера цIей ше къаьстта да,— вай цунна накъадолх шин пятилетка доазув вIашагIкхетача хана. Коммунизме бодача новкъа кхы цхьаьккха а исторически лаккале яьккхай. Советски наха доккхал ду кхо ца бен шоаш хьийгача кIано, творчески инициативаш, болхлой класса, колхозни ахархой, халкъа интеллигенце лоIамен гIулакхий цхьоагIIоно ерригача советски республикашка, халкъа боахама дерригача доазовшка баьнча дика толамаш дахарах. ИйслатIча пятилетка керттера социально - экономически деккхаран толамаш кхоачIандац. Ираз а сий а хилда социалистически Даймехка материальни духовни рузкъа совдаккхара юкъе шоай дакъа хьош болча берригача паьха!

Производствана абсолютни тIахчетачунга диллача дIаяха пятилетка вай мехка историе чухь эггара дикагIа хиннай. Советски наьха вахар тоадеш хиларца, дар материальни культурни хьашташ кхоачIандеш хиларца дувзаденна социальни диналадарша кхоачIандара масштабашка диллача шийна нийса кхы йоацаш а я из. Партеи правительстван тIехьтIехьа дуккагIа йоакхо а ю, теркам тIа а бохийт советски кхаллаха, хьатIакхувца тIехьенна кхетам балара.

Халкъа вахара хьал-торо лакхъяр масса а хиннад, хург а да, Коммунистически партенен Советски паччахьалкхенен дагалаттар.

ДIадахача пхе шера кхы а йиззагIа хьаеллаелар социалистически общества совденаш творчески инзаки, кхы а бIаьхегIен низ болашагIен хиннад Советий Мохк. Коммунизм хьалъеча вайна карагIдувларан мел сийлахь-доккхий да кхьастта шаьра бIаргагу кризисаша эгаеча капиталистически системага, капитала мелкашка кхьаькгамхошта тIалаттача колониальни саготоншкеи хьежача. Советий Мехка гражданаша бIаргагIайнаяц кризисаш, хьабе болх ца хилар, инфляци, кхоачарча денах бIубенна ца хилар.

Айденнача хьинарах дизза а долаш, ленински партен планаш тIатеIIа кхоачашъеш доалла советски халкъ, тIа-тIа шеригIа социалистически яхь а йоаржаеш, накъадода КПСС XXV съезда. Пихийта миллионах латтача ерригача парте итоган я хьабенача навкъа, дахкача, толамий, кхоачамбоацараш дIадоах, кхоачамаш лех, деррига творчески низаш керда айделга вIашагIехьдоах. Моакхаз санна чIоагIа ленински Центральни Комитета гонахьа айхха кхотбенна а йолаш йода партн шиЙ агIанарча съездара.

Укх деношка советски наха массе мет-тте цхьатарра дувз иттлагIча пятилетке—машарен кхолламийн пятилетке, производства дикален лакхача эффективностен пятилетке, халкъа хьал-торо дIахьо лакхъяра пятилетке халкъа боахам дегIабоалабара керттера лостамаш. Цудухьа хIара советски кхъьегамхочоа хов бIарччача мехкан шийна цхьаниненен пятилетко фу дахьаргда. Циггара хьабоагIаш ба из чаххйоакхкхача юкъе шийгара дакъа лацарца бола боккха безам а. Дагадаьллачох бакъдар а деш, БАМ буллаш КамАЗ хьалъеш, хий доашача екъача аренашка хий дуллаш, керда фабрикаш, заводаш, шахташ а электростанцеш а хьалъеш, кхиккара мухьхьам лакхбеш— вай социалистически держава дIахо тоаяра долла хIама деш да советски нах. ИттлагIча пятилетко шийна чулоац партен ленински генеральни ницкъ. Цо экономически культурни, IилIма - технически прогресса кердача лакхаланашка йоакхаш айбергья советски. Дахье, низаки хьинари массе оагIорахьара дегIадоалдара керда тороншш хьаелларгья советски наха.

Новкъостий! ХIанз ткъаь итт шу дIадаьннад зэй машара хьалашке дахаш, болх бен, керда общество хьалъеш дола. Сийлахь - боккхача Дай-мехка тIем тIа Котало йьккха 30 шу дизар чIоагIа дездаь белгалдоакхкаш, цIаьккха а дег чу ессар вайна вай Даьхен пергIатон кортамукъаьлен дорааьрашта, фашистски лолах адамле кIалхарьяькхкхачарна дег тIара баркал ала дог оттитташ йола уйла, кердача низаца хобелар карагIдаьннарий шийна нийсса кхы боаца лоархIам. Сийлахь - йоккхача Коталожо дог тешадеш хьалъехкад, социализм — из машара, демократе, прогресса йохаергйоаца чIоагIало хилар.

Белгалдоалаш хIама да, духьъал дог тохадолийташ йолча цу собште юбилейни шера советски машара Программа кхоачашъеча, социализма мехкий арахьарча политике гIордаьлна доккхий хIамаш карагIдувлар. Европера кхерамзленеш цхьана гIулакхаш леладаран йолча Совещане ПIехьарча актана кулгаш яздаьл. Из белггала ба а ба халкъий машарн кхерамзлен чIоагIъара навкъагIа баькхха исторический доархIамера гIа.

Советски халкъо массане а цхьатарра хьал а лоаш, дег тIара къоабал а ю ленински Коммунистически парте, цун Центральни Комитета, Советски правительства чурен арахьарен политика.

Коммунизм хьалъяра гIулакхя юкъе, машарн кхерамзлен баьхьан долаш, халкъий пергIатон ирази баьхьан долаш доаттабева кховсама гIулакха юкъе доакхаш дакъа лоаш ший хьинареча, башхадикача гIулакхашца советски халкъагахьарен дерригача прогрессивни адамашкагахьарен шийна сийн баркалгдаькхача КПСС ЦК Генеральни секретара Леонид Ильич Брежнева.

Новкъостий! Тахан вай цIепаро дег тIара даьхьала а бувш, дика мел дар хилар ловш ловца а боькх вежарашца йолча социалистически паччахьалкхений къахьегамхошта. Вай моагIнал ду империализмаиен неоколониализмаиен духьнарча кховсамхошка, дегIаухача мехкий халкъашка. Вежарашца цIена дог-уйла долаш хкайк вай капиталистически паччахьалкхений коммунистически болхлойн партешка, планетерча болхлой классага, къахьегага берригача нахага, машарен социальни прогресса гIулакха тIехьарча берригача кховсамхошка.

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето, СССР Лакхеьларча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето Кердаш шу дег тIара даьхьала дувц городашкарчен юрташкарчен къахьегамхой, революце, тIема, социализм хьалъяра ветеранаш, сийлахьча советски кхаллаьха, вай кагиргхой, Советски Эскареи Флотен тIемахой — берригача советски наьха! Ираз дикахетара хилда шоаш, шун дезаларца, деза новкъостий! ЧIоагIга унаяхIена хилдо шо, керда толамаш доахалда оаш!

Тоалулда дуккабеза вай советски Даймохк! ЧIоагIалулда дунен тIара малагIий.

Керда шу даьхьала хилда шун! Керда праз доагIалда шугга!

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ. СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМ. СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ.

ШЕРА ПЛАН— ХАНАЛ ХЬАЛХА

КПСС XXIV съезда а цул тIехьагIа хиннача парте ЦК Пленуман а социализм кхоачаш а деш КПСС XXV съезда баха мел-боагIгара накъабахара шерра социалистически яхь а йоаржаеш, 28 декабре керттера таийлай изделеш аралецарен промышленни продукци накъадо кхоачашъяьй шера план — кхоачашъяьй Ноохч-ГIалгIай республика болхоша.

Социалистически яхье хьалха датташ хьйоагIа мехкдьттен газин йоахача «Октябрьнефть», «Старогрозненскнефть управленеи, Грозненскин газ чекIйоахача заводе, СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненскин химкомбинате, Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдьтта чекIдоахача, В. И. Ленина цIерагIча мехкдьтта чекIдоахача, «Электроприбор», «Пищемаш заводий, «Нефтегазпромавтоматика» СПКБ опытни заводо, Сунженскин хьунжомбин а т а, Шелковской мелкосоюзь швейно - производственни объединене, Назрановски мебел ечаь заводе, наьха комбината колхозтехникаш.

Заводашца, фабрикашца кхы дIаяхь я беш ба IилIама, техникане нарагIдьлкнарашца производственна иокъдоазладара, производственни процессаш дIатоавара, арахецеш продукци дукагIа хилийтара бока болх.

КПСС XXV съезда сийлепца накъабахара тIемIца социалистически декларан хенал хьалха тIехьхоачашдара хIара денна социалистически яхь шерагIа йоаржаеш хьабоагIа республикаца промышленни предприятеш болхнай.

С. ОЗИЕВ.

СОВЕТСКИ ХАЛКЪИЙ ВОШ'АЛ

Доккха дош да вошал яхар.
Вошаа дамм эшаш хул.
Вошаа воацаш цIъьь аисачун
Эсал хул из балха мул.

Мелла говза хьо вале а,
Iайха машинаш хьеш,
Завод, фабрик ей вале в,
Массенахьа вошаа эш.

Лаьтта оахаш, ялат хъувъеш —
Хьай хъашт долла балхаш де.
Бакъда улуз вошаа вецде.
Болх хургбаш хьа беркате.

Хьона балха гIо нйшача.
Балха гIо-новкъостаа де
Вошаа веза улуз латташ,
Хьога кулг хьакховдаде.

Нагахь хьо гIозвалнка хилча,
Хьа гIозвалар дебадеш,
Хьа дог делаш хьоца вела.

Хьона улуз вошаа эш.
Хьога гIайгIа хьавъеяте,
Хьоца цхьана гIайгIа еш,
Из хьа гIайгIа хьоца аиъаш,
Улуз латта вошаа эш.

Вай махкарча хIара сага
Дукха бз уж вежарий.
Ишшта дукха ба вай махка
ОарцагIбовла йижарий.

* * *

Вай советски халкъий вошал
Болат санна чIоагIа да.
Денгар-денга чIоагIлуш,
дебаш,
Дуне мел да дахарга.

Матташ эрташ вай дале а.
Дог, са, нигнт цIаьш де.
Вашш гаьна вай дапе а.
Дегай безам гарга ба.

Цхьанне балха толам бахча,
Вокхуи дог гIозделаш хул.
Вокхо юха из гIозвакхха
Хьалхабоакхи ший балха мул.

Вай советски сийлахь
халкъаш
Ишшта вIашш барта да.
Вайна юкъе дола вошал
Дерриг дуне хьегаш де.
Доккха дош да вошал яхар,
Вошал дамм эшаш хул.
Вошаа воацаш цIъьь аисачун
Эсал хул из балха мул.

КАРАГIДАЬННАЧОХ КХОАЧАМ БЕРГБАЦ

Чакхдаьлнад нйслагIча пятилетка тIехьхара шу. ТIакхьаьна керда, КПСС XXV съезд хургIбола иттлагIча пятилетка хьалхара шу.

Дог гIозвалнна накъабоах кердача шера тха бригада къахьегамхой. Из тамаш а яи. Толамца кхоачашъяьй нйслагIга пятилетка. Ишшта, пхе шера планагIа 3353, социалистически деккарагIа 3900 Iаькар кхебе безаш хиннача 5109 Iаькар кхебьаь, хIаьта тха планагIа 151 центнер дохха дезаш хиначча 162, центнер деккад паччахьалкхенга.

Теркам тIабахийта Аййшар оаха 1976 шера СССР халкъа боахам дегIабоалабара Паччахьалкхен план, 1976 шера СССР Паччахьалкхен бюджет, 1976—1980 шераша СССР халкъа боахам дегIабоалабара керттера лостамаш.

Юрта боахама къахьегамхошта хьалхашка доккхий деккараш туттлагIча пятилетке партен правительствах. Уж деккараш кхоачашлар цхьаьдолча дакъе жа леладелча тха бригадах а тийша да. Из кхета а деш тIайоагIача хана карагIдьлнначох кхоачам бан ца Iеш къахьегагрда оаха.

Тха бригада коллективо доц деннад кердача шера хIара бIаь жийна тIехьа 152—153 Iаькар кхебе. Лаьрхlар кхоачашдара низ кхо ца бен кха а хьегарда.

Э. ХАМИДОВ.
Наурски района Ленина цIерагIча колхоза вожкхагIона жа Iу.

ТЕХНИКА ТОАЕШ Я

Техникина ремонт яра балхаш сихдаьл Сунженски районна Ленина цIерагIча совхозе механический мастерской. Укх деношка цIанкха цахалдан гIар-тегI латт шу чу.

Районе механизатор рийг коллективна жоп луш тхо колхоз механизаторашца дош доаннад КПСС XXV съезд хуьлу дан бIаьхьачаш ерригге юрта боахамна техника ремонт яь яккха. Хьаьта из толамца кхоачаше дерригге низаш варшгIоазлагIга. — хIа. — боах мастерской механика Харачоев Iаздарахьмала.

Хьалхашка латта декларанненгахьаьлга да, цудухьа механизаторша йолаш йолча торонех пийлда э знаш, «хIара Iи — ударник» аьнна деанненга кхетаро. Боккха теркам тIабахийтаб толеш йола техника болх ахаь тIа яьлча сецо латтарейнашан дика тоаяра.

Ремонт оча хана эггара деджтохкамерен дукхагIа балхаш долеи участок слесарин кех я. Цунна хуьлабоаш за коммунист Хабиев Умалат. Шолий ден норма 110 — 120 процент кхоачашъеш ерригге юрта боахама техника ремонт яь яккха. Хьаьта из толамца кхоачаше дерригге низаш варшгIоазлагIга. — хIа. — боах мастерской механика Харачоев Iаздарахьмала.

Хьалхашка латта декларанненгахьаьлга да, цудухьа механизаторша йолаш йолча торонех пийлда э знаш, «хIара Iи — ударник» аьнна деанненга кхетаро.

БIУБЕННА ДА ТХО

«Лаьттанцареи хьайбашкареи йолаа продукташ 1975 шера дукхагIа яхари кийчвари, цIеIагIа пятилетка толаме чакхъяьккхар духьа юрта боахама болхлоша лелаеча. Ерригге хьалъеьъеь» бола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Социализм кхоачаш а деш хьинаре къахьегар бахьан долаш тха колхоза хьайбони леладелрий коллективе вIашатIехьдьлар доаннагара шера яккхара пера план ши бутт хьалха кхоачашъе. Шу чакхдаьла йисачу хана планаа соагIа паччахьалкхенна оаха дIаенний итташ гонахьа шера.

Уж толамаш шин-шеттIа хьажина доаннагара хьстадаш да. Шу юкъе доаккха лаьъа дикьал тха ферма дикагIболча доапрашна.

Масела, хьанагIарш вай, Косгоева Хадчат. Дукха ха я цо тхона цхьана ферме къахьега. Цу юкъа шолгIенний цуи батхаьхьажина доаннагара хьстадаш да. Цу юкъе шолгIенний цуи батхаьхьажина доаннагара хьстадаш да. Цу юкъе доаккха лаьъа дикьал тха ферма дикагIболча доапрашна.

Масела, хьанагIарш вай, Косгоева Хадчат. Дукха ха я цо тхона цхьана ферме къахьега. Цу юкъа шолгIенний цуи батхаьхьажина доаннагара хьстадаш да. Цу юкъе шолгIенний цуи батхаьхьажина доаннагара хьстадаш да. Цу юкъе доаккха лаьъа дикьал тха ферма дикагIболча доапрашна.

Масела, хьанагIарш вай, Косгоева Хадчат. Дукха ха я цо тхона цхьана ферме къахьега. Цу юкъа шолгIенний цуи батхаьхьажина доаннагара хьстадаш да. Цу юкъе шолгIенний цуи батхаьхьажина доаннагара хьстадаш да. Цу юкъе доаккха лаьъа дикьал тха ферма дикагIболча доапрашна.

Масела, хьанагIарш вай, Косгоева Хадчат. Дукха ха я цо тхона цхьана ферме къахьега. Цу юкъа шолгIенний цуи батхаьхьажина доаннагара хьстадаш да. Цу юкъе доаккха лаьъа дикьал тха ферма дикагIболча доапрашна.

Масела, хьанагIарш вай, Косгоева Хадчат. Дукха ха я цо тхона цхьана ферме къахьега. Цу юкъа шолгIенний цуи батхаьхьажина доаннагара хьстадаш да. Цу юкъе доаккха лаьъа дикьал тха ферма дикагIболча доапрашна.

Масела, хьанагIарш вай, Косгоева Хадчат. Дукха ха я цо тхона цхьана ферме къахьега. Цу юкъа шолгIенний цуи батхаьхьажина доаннагара хьстадаш да. Цу юкъе доаккха лаьъа дикьал тха ферма дикагIболча доапрашна.

Масела, хьанагIарш вай, Косгоева Хадчат. Дукха ха я цо тхона цхьана ферме къахьега. Цу юкъа шолгIенний цуи батхаьхьажина доаннагара хьстадаш да. Цу юкъе доаккха лаьъа дикьал тха ферма дикагIболча доапрашна.

МОСКВА. Кремла - Спасскин Никольскин гIалаш.
ТАСС фотохроника.

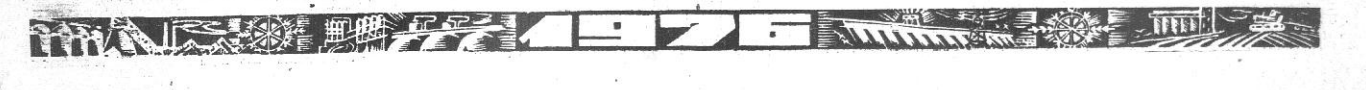

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ХЬАЛХА ЛАТТАРАШ КОММУНИСТАШ БА

Ц АЛ бернигча мехка къхьегамхой сина КПСС XXV-ча сьезда дала мелхатIа пикъалдахара оьрсашкахь ерзжа социалистически къхьокъе а баха хьанарг къхьегам бу Малгобекхой бурут тосарг-балхй управленге коммунистан а, ерриге коллектив а. Парте дуггIолча сьехта сийна къхьегама сонгIаттан кайкъа ра доккхий декъарал тIаIийна тха коллективо. Планаца доаг-чамуз-бIаьц метраш лаккара бурут тоха, ух пирд ахьк-лаьтта дуккхара даккхара тIаьрзжа тайп-тайнара технологически мероприятеш чIах а хьокъе а, социалистически хьаьрш тоьнаш-тIеьржа дошуьр даккха, къхьегама оьсарг юкъера IIалелорхIама дерригара производственни довгIонни 6 процент лаккъе, цул совгIа план тIеххьоачIашъкъ 600 сагр сом пайда бе лаьрIалар оаха. Цу декхарг тха коллектив доаргIаьнна.

Шолг хиннарча къхьегамца хIчIчара масал а телаш социалистически яьле дьалхе делеш Г. Г. Попгадзе бригадерча коммунисташа бурудаттараша Н. А. Бычкова, Къхьегама Шеча Байрдин орден жанеча Я. И. Мусаева, къчгар.

«1976 — 1980-ча шерашка СССР халкъа боьхам дегIаболаабабара керттера дастамашш яха ҚПСС ЦК-ас XXV-ча сьезда отгIа проект йийцина тха управленгера коммунистана, дуккхача къамех латтача коллективо хьегазу пIоьшта карагIалькашар ккоина де дезаш-чу лард мара йоаннгара, тIехьтIайоаIIча хана болх кхи а диканга бош чоаллаве дехьа-на къхочашце дезнига. КПСС ЦК проекта тIе белгалдакъ-ахад скважинаш а къяра дIаъхаш йола ха бубуш сихатIа тохарен керда техника, диканг йола технологи аьттув бо-лаиагIа йола къхьегама ме-тодаш юкъъхьаьдареи чотата 25—30 процент доаъне сакъа.

Управленге кхуталлочна хIаъна а оттаяр а проекташ керт-ра тороман гучахкара тIаьрзжъ хоадам болабан йола мероприятеш, ХIаьта уж тороман тул йоккха я. Масала, йолаIIа йолча бурут деттача итт бригадех пхиъ хIинз а тIехь янаи доорхIанаш паччалькIонех алсе, цул совгIа бурут тохача авареи дуъшш- моттигат а шийсу, балха юкъера тIенъяь дIаъхьаьнаи брак, тIехьа лоха хул технологически дисциплина. Тха управленге гучахкара йола производствена чура резервш йолаш хилара тешш дIа-цъъхьаьне а. Бурут деттача бригадина пайда хъаболаан дIаъхайта ха ерригача балха хIинах юкъера дIаъхьаьгIча 65,6 процентага мара лаккаъ-чан. ХIаъта мастера Г. Г. Попгадзе бригаде ин дIаъхьаь 90,3 процентага, мастера И. А. Галаева бригаде — 82,4 процентага, мастера И. А. Галаева бригаде — 76,2 процентага.

Центральни Комитета «КПСС XXV-ч1 сьезда дала мелхатIа пикъалдахара тIехь социалистически къхьегамхой бурут тохара тIаберзабаь болзам, Цу яхьк дика толамаш дьхьар коммуниста И. А. Галаева культдасца бригада коллективо. Уьхьаза партийни группа дIаъхьаьнга (партгрупорг М. Л. Дзейтов) шерра баьржар производствена хIинца па ден кIорга болламуч чура резервш гучахкара а тIехьара болам. Цо торо елар къхьегамга оьсарг дакъе, сихажиннгара дIаъра ше хIаьнт-тан 13500 метр бухь тонна. Иштоъл дикъагIа да шорд пхе шерга цIанаш хIоаннгIаьна къхьегам бригадина тIехьчу И. А. Галаева бригада тIаьрзжъ-бIаьлга болхлоб ба «Знак Почета» орден лелаю коммунист бурудаттаруи гIоIIча М. Л. Дзейтов, къона коммунист бурудаттар. С. М. Абубакаров, бурудаттаруи гIоIIча В. И. Гуляев, шатта къхьегаш.

Ший коллектина дика кулгалду бурут деттача мастера коммуниста Г. Г. Попгадзе, Уьхь шера цул бригадо толаи-на чакхдаьккхар № 926 болна скважинаца бурут тохьта. Из скважина яккхоца цу коллективо Къьлбаседа Магlалбике мела дакъера тIоаннгара мехдахьта доаккхина дIадоледир. Цо доглоохийт Магlалбике доакхаш дола мехдахьта партгрга шерашка IIакъетарг-дьларга.

IIIолг хиннарча къхьегамца хIчIчара масал а телаш социалистически яьле дьалхе делеш Г. Г. Попгадзе бригадерча коммунисташа бурудаттараша Н. А. Бычкова, Къхьегама Шеча Байрдин орден жанеча Я. И. Мусаева, къчгар.

«1976 — 1980-ча шерашка СССР халкъа боьхам дегIаболаабабара керттера дастамашш яха ҚПСС ЦК-ас XXV-ча сьезда отгIа проект йийцина тха управленгера коммунистана, дуккхача къамех латтача коллективо хьегазу пIоьшта карагIалькашар ккоина де дезаш-чу лард мара йоаннгара, тIехьтIайоаIIча хана болх кхи а диканга бош чоаллаве дехьа-на къхочашце дезнига. КПСС ЦК проекта тIе белгалдакъ-ахад скважинаш а къяра дIаъхаш йола ха бубуш сихатIа тохарен керда техника, диканг йола технологи аьттув бо-лаиагIа йола къхьегама ме-тодаш юкъъхьаьдареи чотата 25—30 процент доаъне сакъа.

Управленге кхуталлочна хIаъна а оттаяр а проекташ керт-ра тороман гучахкара тIаьрзжъ хоадам болабан йола мероприятеш, ХIаьта уж тороман тул йоккха я. Масала, йолаIIа йолча бурут деттача итт бригадех пхиъ хIинз а тIехь янаи доорхIанаш паччалькIонех алсе, цул совгIа бурут тохача авареи дуъшш- моттигат а шийсу, балха юкъера тIенъяь дIаъхьаьнаи брак, тIехьа лоха хул технологически дисциплина. Тха управленге гучахкара йола производствена чура резервш йолаш хилара тешш дIа-цъъхьаьне а. Бурут деттача бригадина пайда хъаболаан дIаъхайта ха ерригача балха хIинах юкъера дIаъхьаьгIча 65,6 процентага мара лаккаъ-чан. ХIаъта мастера Г. Г. Попгадзе бригаде ин дIаъхьаь 90,3 процентага, мастера И. А. Галаева бригаде — 82,4 процентага, мастера И. А. Галаева бригаде — 76,2 процентага.

Центральни Комитета «КПСС XXV-ч1 сьезда дала мелхатIа пикъалдахара тIехь социалистически къхьегамхой бурут тохара тIаберзабаь болзам, Цу яхьк дика толамаш дьхьар коммуниста И. А. Галаева культдасца бригада коллективо. Уьхьаза партийни группа дIаъхьаьнга (партгрупорг М. Л. Дзейтов) шерра баьржар производствена хIинца па ден кIорга болламуч чура резервш гучахкара а тIехьара болам. Цо торо елар къхьегамга оьсарг дакъе, сихажиннгара дIаъра ше хIаьнт-тан 13500 метр бухь тонна. Иштоъл дикъагIа да шорд пхе шерга цIанаш хIоаннгIаьна къхьегам бригадина тIехьчу И. А. Галаева бригада тIаьрзжъ-бIаьлга болхлоб ба «Знак Почета» орден лелаю коммунист бурудаттараш гIоIIча М. Л. Дзейтов, къона коммунист бурудаттар. С. М. Абубакаров, бурудаттаруи гIоIIча В. И. Гуляев, шатта къхьегаш.

Ший коллектина дика кулгалду бурут деттача мастера коммуниста Г. Г. Попгадзе, Уьхь шера цул бригадо толаи-на чакхдаьккхар № 926 болна скважинаца бурут тохьта. Из скважина яккхоца цу коллективо Къьлбаседа Магlалбике мела дакъера тIоаннгара мехдахьта доаккхина дIадоледир. Цо доглоохийт Магlалбике доакхаш дола мехдахьта партгрга шерашка IIакъетарг-дьларга.

Съезда делегаташа дувц

ЭСМУРЗИЕВ Хьамида Шарпудин

БУРУВ ДЕТТА МАСТЕР, СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ДЕПУТАТ

—IIдаяха пятилетка са вахаре белгалда хилар — со терриан СССР Лаккехьарчу Совета депутаталла, Иштта яраре дIайолаъуьн йоагIа аттIагIа пятилетка а — аз лакъа лоаIIаргда 24 феврале хурбалча КПСС XXV съезда балха юкъе. Мугlаберча къхьегамхочун яззал сий делга вай социалистически мехка мара хIинца йиш йолаш дан.

ХIинз хоаллагIа пятилетка чакхъьнийай со «Малгобекнефть» НГДУ болх бе волаъвенича хана день. IIохьхьанца дIъ шера каменщики сварщик-ни волаш къхьийгар аз, бакъда хура пхей боьхьанан сиъгала урагI а дахийта латтача буровой вышкана тIа-тIа дувхагIа бехам тIаувар са. Иштта, тха районе дика воьззаш волча бурув деттача гIовзавча ХьаджиевМикаила къугалаева бригаде балха эттар со 1964 шера.

Бурув деттачун болх аттIачарех боашлга дика хьегадеш вар со цига къьлбеча волаваладехьа а. Из мел хьалеи тоьдзар сона №№ 866, 894, 895, 876, 906, иштта кхиъ вышкашта бурув деттача дакъа лоаIIаш хиннача хана. Иштта, хьинаи, безам хилараъ дарглолаш дIапар гIулакх. Тайп - тайпара курсаш чакхъяъа йийзар, сайрийнарча юкъерча школе дийна вальар, хIинз мехдахьта техникуна тIехьчаьнга курс чакхдоаккхаш ва.

IIГюгIа теркам тIабахийта йийзай аз а сонарча новкъосташ а КПСС ЦК ХУ сьезда оттаяь проект. Цу тIа мел ъьнар тхо доккхий деш хул а дикагIа къьлбеча тха хьинар эйдеш ца. Вай ехьаяе хьа а сийрдагIа хургIилараъ дола техьаа да из.

Кердача шера дика совгIат хиннга, гроознецаьнга, 5 январе Грознерча № 1 йолча микрорайонера машиннакъъа вовзаяе-наш да-йа-юха кхуьна-йоалагIьгьи троллейбус.

СУРТА ТIА: наькъа линн эксплуатацие дIаяла техкам ба-ра депора-араъькъа троллейбус.

И. ПЛИЕВА сурт.

МАСЛОВСКАЯ Елена Ильинична

№ 1 ЙОЛЧА ШКОЛА-ИНТЕРНАТА ХЬЕХАРХО

— Со школе болх беш я. Юхьхьанцарча классашкарча зIамагIолчу берашца хьех яз. 28 шу хьалха Грозненски педагогически училище чIах а яьккхан дIаболабар аз школера болх. Хьалха 1956-ча шера Грознерча № 1 йола школа - интернат вIашагIьелларча хIинца дешъ ухьаза болх беш я ца.

Тха коллективе кIезнига бен балхаънга - юкъе эттара сийдолаш-нагIа болча хьехархочун балха бизнеш гочдаккхар, хьалха ца кIеранга хьехархочун Валентина Ивановна, Гончарова Ида Михайловна. Школе - интернатера дешар хьегаеи кхетам балаяеи проверг шийй къастта белгалонаца йолаш хилар тер-каддича боккха доаръам бе-даш да класса хьехархо вос-питатешашца яхьа дог-уйла дедаш, массадола гIулакхаш вIашн дага а булаш чакхдоа-хаш хилар, вешта яьча уж кхоккхе а новй балха бехьтар-хам цхьатарра хьегабеш кина беза. Тхоашта юкъера гIулакхаш шу тайпара даръех хо-йийг санна хьег сона. Цхуьнца-да дола тхоай къьхьегама со-льтув, бабиннера белгалдакъ-кхача.

Са мотаю бригада толаеех хьехастее йиш йолаш яц, хIин-та аз кулгалдаеш коллективна карагIалькашар 18 обьекта хьа-ъе, дийрзIамуьл 1 миллион 290 эзар сомал совгIа балхам чакхдаьа.

Цунга хьежжа лакхденнаш бригада чIенаштга баьча бе-даш хьалух йолаш дела алаеи. Юхьхьанца-ра лаьрIачча тха управленге коммунистана, дуккхача къамех латтача коллективо хьегазу пIоьшта карагIалькашар ккоина де дезаш-чу лард мара йоаннгара, тIехьтIайоаIIча хана болх кхи а диканга бош чоаллаве дехьа-на къхочашце дезнига. КПСС ЦК проекта тIе белгалдакъ-ахад скважинаш а къяра дIаъхаш йола ха бубуш сихатIа тохарен керда техника, диканг йола технологи аьттув бо-лаиагIа йола къхьегама ме-тодаш юкъъхьаьдареи чотата 25—30 процент доаъне сакъа.

Управленге кхуталлочна хIаъна а оттаяр а проекташ керт-ра тороман гучахкара тIаьрзжъ хоадам болабан йола мероприятеш, ХIаьта уж тороман тул йоккха я. Масала, йолаIIа йолча бурут деттача итт бригадех пхиъ хIинз а тIехь янаи доорхIанаш паччалькIонех алсе, цул совгIа бурут тохача авареи дуъшш- моттигат а шийсу, балха юкъера тIенъяь дIаъхьаьнаи брак, тIехьа лоха хул технологически дисциплина. Тха управленге гучахкара йола производствена чура резервш йолаш хилара тешш дIа-цъъхьаьне а. Бурув деттача бригадина пайда хъаболаан дIаъхайта ха ерригача балха хIинах юкъера дIаъхьаьгIча 65,6 процентага мара лаккаъ-чан. ХIаъта мастера Г. Г. Попгадзе бригаде ин дIаъхьаь 90,3 процентага, мастера И. А. Галаева бригаде — 82,4 процентага, мастера И. А. Галаева бригаде — 76,2 процентага.

Центральни Комитета «КПСС XXV-ч1 сьезда дала мелхатIа пикъалдахара тIехь социалистически къхьегамхой бурут тохара тIаберзабаь болзам, Цу яхьк дика толамаш дьхьар коммуниста И. А. Галаева культдасца бригада коллективо. Уьхьаза партийни группа дIаъхьаьнга (партгрупорг М. Л. Дзейтов) шерра баьржар производствена хIинца па ден кIорга болламуч чура резервш гучахкара а тIехьара болам. Цо торо елар къхьегамга оьсарг дакъе, сихажиннгара дIаъра ше хIаьнт-тан 13500 метр бухь тонна. Иштоъл дикъагIа да шорд пхе шерга цIанаш хIоаннгIаьна къхьегам бригадина тIехьчу И. А. Галаева бригада тIаьрзжъ-бIаьлга болхлоб ба «Знак Почета» орден лелаю коммунист бурудаттараш гIоIIча М. Л. Дзейтов, къона коммунист бурудаттар. С. М. Абубакаров, бурудаттаруи гIоIIча В. И. Гуляев, шатта къхьегаш.

Ший коллектина дика кулгалду бурут деттача мастера коммуниста Г. Г. Попгадзе, Уьхь шера цул бригадо толаи-на чакхдаьккхар № 926 болна скважинаца бурут тохьта. Из скважина яккхоца цу коллективо Къьлбаседа Магlалбике мела дакъера тIоаннгара мехдахьта доаккхина дIадоледир. Цо доглоохийт Магlалбике доакхаш дола мехдахьта партгрга шерашка IIакъетарг-дьларга.

ХАДЖИЕВ Шамсудин

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ КЪАХЬЕГАМА ТУРНАЛ, НОХЧ - ГIАЛГIАЙ ГIИШЛОШЪЯРА, УПРАВЛЕНЕ СМУ-2 БРИГАДИР

— Дуккха ха я вай мехка цIе хезача тIишлошъечун Злобина Нинеди балха опыт кара а, ерзвъ тха бригада подрядни хьисапе тIеирсаш хьалделга вIашIехьалькха. Цу тайпара болх белга IIалламате чIоаIIа пайдане долга дувна ца дезаш дика хоши да. Из бакъдара кхочам ба сай пятилетка кхаь-ерриг ас сингал кхечаяьне са-ъьттув, бабиннера белгалдакъ-кхача.

Са мотаю бригада толаеех хьехастее йиш йолаш яц, хIин-та аз кулгалдаеш коллективна карагIалькашар 18 обьекта хьа-ъе, дийрзIамуьл 1 миллион 290 эзар сомал совгIа балхам чакхдаьа.

Цунга хьежжа лакхденнаш бригада чIенаштга баьча бе-даш хьалух йолаш дела алаеи. Юхьхьанца-ра лаьрIачча тха управленге коммунистана, дуккхача къамех латтача коллективо хьегазу пIоьшта карагIалькашар ккоина де дезаш-чу лард мара йоаннгара, тIехьтIайоаIIча хана болх кхи а диканга бош чоаллаве дехьа-на къхочашце дезнига. КПСС ЦК проекта тIе белгалдакъ-ахад скважинаш а къяра дIаъхаш йола ха бубуш сихатIа тохарен керда техника, диканг йола технологи аьттув бо-лаиагIа йола къхьегама ме-тодаш юкъъхьаьдареи чотата 25—30 процент доаъне сакъа.

Управленге кхуталлочна хIаъна а оттаяр а проекташ керт-ра тороман гучахкара тIаьрзжъ хоадам болабан йола мероприятеш, ХIаьта уж тороман тул йоккха я. Масала, йолаIIа йолча бурут деттача итт бригадех пхиъ хIинз а тIехь янаи доорхIанаш паччалькIонех алсе, цул совгIа бурут тохача авареи дуъшш- моттигат а шийсу, балха юкъера тIенъяь дIаъхьаьнаи брак, тIехьа лоха хул технологически дисциплина. Тха управленге гучахкара йола производствена чура резервш йолаш хилара тешш дIа-цъъхьаьне а. Бурув деттача бригадина пайда хъаболаан дIаъхайта ха ерригача балха хIинах юкъера дIаъхьаьгIча 65,6 процентага мара лаккаъ-чан. ХIаъта мастера Г. Г. Попгадзе бригаде ин дIаъхьаь 90,3 процентага, мастера И. А. Галаева бригаде — 82,4 процентага, мастера И. А. Галаева бригаде — 76,2 процентага.

Центральни Комитета «КПСС XXV-ч1 сьезда дала мелхатIа пикъалдахара тIехь социалистически къхьегамхой бурут тохара тIаберзабаь болзам, Цу яхьк дика толамаш дьхьар коммуниста И. А. Галаева культдасца бригада коллективо. Уьхьаза партийни группа дIаъхьаьнга (партгрупорг М. Л. Дзейтов) шерра баьржар производствена хIинца па ден кIорга болламуч чура резервш гучахкара а тIехьара болам. Цо торо елар къхьегамга оьсарг дакъе, сихажиннгара дIаъра ше хIаьнт-тан 13500 метр бухь тонна. Иштоъл дикъагIа да шорд пхе шерга цIанаш хIоаннгIаьна къхьегам бригадина тIехьчу И. А. Галаева бригада тIаьрзжъ-бIаьлга болхлоб ба «Знак Почета» орден лелаю коммунист бурудаттараш гIоIIча М. Л. Дзейтов, къона коммунист бурудаттар. С. М. Абубакаров, бурудаттаруи гIоIIча В. И. Гуляев, шатта къхьегаш.

Ший коллектина дика кулгалду бурут деттача мастера коммуниста Г. Г. Попгадзе, Уьхь шера цул бригадо толаи-на чакхдаьккхар № 926 болна скважинаца бурут тохьта. Из скважина яккхоца цу коллективо Къьлбаседа Магlалбике мела дакъера тIоаннгара мехдахьта доаккхина дIадоледир. Цо доглоохийт Магlалбике доакхаш дола мехдахьта партгрга шерашка IIакъетарг-дьларга.

ПЛАН ХЬОАЧАШЪЯЙ

IIйслагIча пятилетке IIаьнаг-гIелелад Грозненски районера «Терлочный» совхоз (директор Р. В. Пирзадов, партогранизаце секретарь А. П. Рыбалкин) Дуттлад бакъдаларашца хьедаи ба яц боакхам. Совхоз IIаьнагIелла кхо шу мара деш и ухьлад хьадна болу беча опыт йолуш. къхьегамхошца дика гIулакхаш карагIдийн а дI. Кхаь цера вIашттIа бамьда-арш хьедарш уж паччалькIехенга доххарен халька бозхама планаш ткоачашъеш хьебогIа совхоза къьлбеча-мой.

Къьлбеча докхлой толамаш дахьад совхоза коллективо Коммунистически партге ХХУ сьезда дахи ма-дог1ара-на-ба дахара эай мехка шерра социалистически яьь йоаржаъьнга пятилетка тIехьхьерча шера. КПСС ХХУ сьезда оттаяь «1976 — 1980 шеранца халкъ боахам дегIаболаабабара керттера дастамаш» яхаIа КПСС ЦК проекто дегаи урологталаъьнга совхоза къьлбеча-мхоша хIинца керттера низаш оарцIалIьахад

ЗАВОДЕ ЦХЬАН ДИЙНАХЬА

КПСС Центральн Комитета декабрьски 1975 ш. Пленума тешиеттча жоп а, цун, цхьацкен участкашкен чакхъвоьлучу собранешка «Нзарнохкочу «Электроприборсту» заводе къаьсттагIошца, шозЙ балха тIаьрча хIокхучIомбинаделлар хьокхуша анализ а ца, кегорнарехь тоаль, да завода пешаш. Из яр штукатурий - малярий бригадир. Завод болх бе йолалера учешца йолаш болх дIабоьдабир цо.

— Этгара хьалха жсареларг со, — дуьш Насыцхай, — дIа на яьчча, йоьдаш ший машинкай оьтталаш. Цу хана двигателе 60—455 яхача маркай электромашинаши эр оьла арахецарш. Сиха Iомайн аз кудг - говзал. Безабелар болх. Цун кIира дьавча йолар едар со норма. тIехIоаччашло. Нормаех 75 двигатель е сеача аз обмотка йора 120—140. Керда машинкаш IIЭ-1002 тIо хIинца двигателе IIаьхьарчу Iаьсмцхьа кулгаш. Нормах 150 оьттала монтаж жара е ца хIинца 250-нех IIаьхьарчу Iаьсмцхьа ма цифра.

Шу шу мара дац цун сернга бригада вIашагIIаIхIитта. Хьо шина йоьдаш ший ялар. Цун хьажа хIинца дувцар бригадиро, бокхаш и из ший болхлоцца. Из цунца къамаьл дечча хана шийх кIентта

Керда фильмаш

«ТIОЗОЧА ИРАЗА СЕДКЪА»

Грозне кинотеатрашка хьокхаш да: «Тlозоча ираза седкъа» яда керда художественни фильм.

Фильме дувцар да Россе хьалхарчу XIX-на бIаьнгре гIинна исторически хIаманан. «Тlозоча ираза седкъа» яхча фильма керттера турпалхо декабристийн истIа бу. Хо теха Сибирехь Iобалийтача моторонга тIехьбаздача кхалнаха тIаоттар бIаргалалуча жер тодалу. Эрсий кхалнаца лаь ма деана дола. Гулахь декабристий оцург ший тайпара. Дlахьяьр сайна хIама дар.

Нравственни моттиган пайIан хIаваца пIаьин хьозалуш я фильма кхо сюжет.

Декабристий восстани чIаьхьа тIакхьолхар кхонача Волконская Маринача (артистка Бондарчук Наталья); цунна хилар ший мар пIарал Волконский Сергей Петрович (артист Стриженов Олег) дожар. Цунна хилар ший. Кlаьнк ваь ший сеаг бIаргаго кхельда дьлар из. Кхайлагlча общественна гIулкъе доагIаш болгга Пестелна (артист А. Пороховщиков) доттагIал долиш шо хилер сесаг кхайлажъяьда дийза яIоагIа Iетlъар Волконский сема.

Рзеске дезаца, Марий тергачча яхча беек бу цу яьлана. Бохьал, бергигаш тенбаханн Марна ший мара кхиттера йоал. Цу хана дена вахара малаи оьалаяра хуиглау пуцин.

Волконске Мариес — 1812 шера Дай-меска тIема гIорзьяьнача яларала йоIо, ший мара Сибарерга тIехьаяга соцам бу.

Бlаьгга ишкъ баь, Благодатски вуднйке вIашагIкдет ма ший мара. Безрождали долаш, ший мара бIергалайча, цунна хьалхашка гонаш тIа Iолохлу яз, туниара Iаъан шийна хьатIаяца кийча йолаш хьалха цунна а да болаккдаш, гIабвата барт бовяиех Мариес.

Графа Лавалев йоI — Екатерипнел (арт. Кутченко Ирина). Цун деза полковник, Дай-меха тIема турпал, аьла С. П. Трубецкой (арт. Баталов Александр) тоофIа безаш вIашагIа кхийтта бар. Хеталора, вахар ираз долаш хурда аьина. Итале гIолла сакъердар, Франц салалар... Ала хIама доаIаш вола ший мар паччаьв Николая-I духьала вIашагIолалача гIулакха юкъе доахIай хурбIа дар цо бIаьзе тIема кийнбеннаб шун бокхагIбола новкъостий — пионерий Двореций, каунбай, жинтеатрий, театрай болхой.

Ишта В. И. Ленина цIерагIча майдан тIа шута хьежаш я йоккха гIема. Цун гонахьа сарралца сакъердаме мероприятеш чакхйоахарца, массовкаш, ловзарашца дерга. Майдан тIа шо хоахкалургаш тIа, шоанна даьрхIа дийнахь ишта кинофильмаш хьокхарга.

* * *

Шоанна даьрхIа Керда-ча шера программа кийчъяьл республикански техинкий театра коллективо а. Берашца халхараш деш, илаеш доахаш хургба Гlор Даден Снегурочкеи. Ишта шоанна театра артисташ ешеж режиссерца О. Чебоксаровен кийчбаьб «БортIам Гидуарги» яха фальг.

Лермонтова цIерагIа-ра эрсий драматически театра коллектив а ишта шоанна театра артисташ Вашагlкдета кийча. Цар кийчъяьл шоанца С. Михалкова фальгаш оттадеш «Зайка-Зазнайка» яха спектакль. Из оттаьар ва режиссер М. Р. Фарзалибеков, художественни кийчо яьл А. С. Сновнига. Хlаьта спектакль дlайолалаьхьи чакхъьъчен шуга сакъердайташ, илаеш доахайташ, хьалхараш деш хургба Гlор Даден Снегурочкеи.

* * *

«Одпаш бувцача зуламерча нахаши майрача яьнжехь»—ишта цIи йолаш ба Х. Нурадилова цIерагIча драмтеатра артисташа шоанна даьрхIа кийчбаь фальг.

Я. РОЗИНА.

Дика почтальон

Уьк тIехьаьрча хаца юрташка бахача наьха культура бозаран боацIаш лаьхьенай. Дешар-бозаца ца хоши, нагахьа боца хьежинайча юкъе баьб пах беце,-кхы саг баь. Тха юрта ла кхенайча кок-карт даь шоашка газетаьш журнальаш ца доагIаш. Цъхьабраша пхиъ-кхы тайпара газетаьш, журнальаш ваду. Уьк ший деша дош. Хlаиз юрта тайпара журналаш ваду. Уьк ший бахарга. цунен тIаьчча халхьлй вIашагIа дола гIулакхаш, машара тIехьара халхьлй кхоьсам, керда аравоьла гIилмаш гоязалаш, шиттта кхидола а газетаьш журнаша доаIаш ца тоаш. Из ца ма-хилла, нагахьа боца ца доаIаш а газетаьш журнаша доаIаш. Цунна хилар баьхьа долаш. Цу гIулакха тха Доналаш деша хилар баьхьа долаш. Цу гIулакха тха Доналаш деша хилар баьхьа долаш. Цу гIулакха тха Доналаш деша